

08/07/2021

Poden els registres d'atenció primària ajudar a detectar el risc de suïcidi? Un estudi de cas a Barcelona

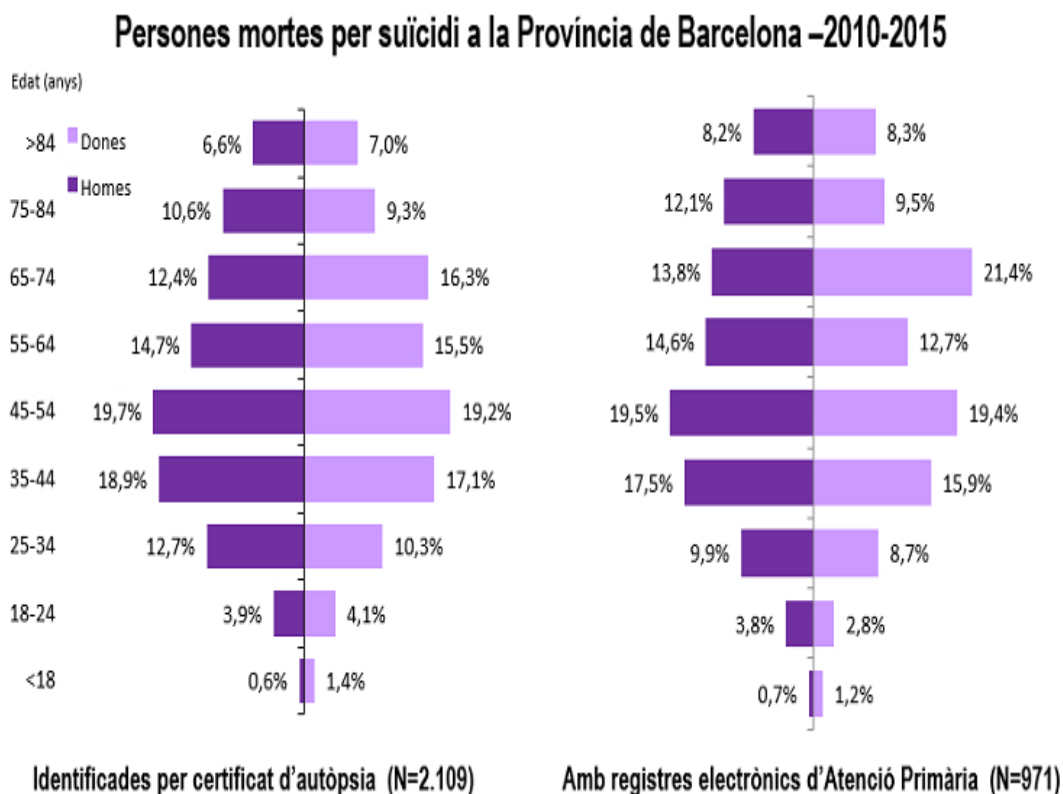

El suïcidi és un greu problema de salut pública que s'ha vist incrementat en les últimes dècades, la qual cosa ha portat a la creació de diferents programes d'intervenció que tenen com a finalitat identificar i ajudar la persona afectada. En aquest article, un grup d'investigadors de l'àrea de Medicina presenta el resum d'un estudi en el qual intenten trobar a partir de registres electrònics del sistema sanitari, quins factors poden ajudar a identificar pacients amb alt risc de suïcidi. Una de les primeres conclusions és que molts d'ells queden recollits de manera rutinària en aquests registres, la qual cosa suposa un bon punt de partida per elaborar estratègies de prevenció.

iStock-BulatSilvia

El suïcidi és un greu problema de salut pública que afecta a tot el món i a totes les edats. L'increment progressiu de la seva incidència ha fet que s'intensifiquin els esforços per millorar-ne la prevenció. S'han creat diferents programes d'intervenció per a la prevenció del suïcidi; en aquests, la detecció de pacients amb un elevat risc de suïcidi és un dels elements claus per a garantir l'èxit i optimitzar les estratègies de prevenció. No obstant, la detecció de persones amb alt risc de suïcidi esdevé també un dels majors reptes, ja que aquestes sovint no expressen la seva situació ni demanen ajuda, i en el context d'una consulta d'atenció primària pot ser molt difícil identificar-les.

En aquesta recerca hem obtingut la informació sobre els 2.109 casos de mort per suïcidi que es van produir a la província de Barcelona durant els anys 2010-2015, a partir dels certificats d'autòpsia, i hem cercat dades sobre de les seves interaccions amb el sistema sanitari a partir dels registres clínics electrònics disponibles. Hem comparat aquestes dades amb les de persones d'edat, sexe i lloc de residència similars, per tal d'identificar quines característiques poden permetre diferenciar, i per tant identificar les persones que posteriorment moren per suïcidi.

Almenys 971 (un 46%) de les persones que van morir per suïcidí comptaven amb registres electrònics de salut en Atenció Primària, que vam poder obtenir. Aproximadament un 60% d'elles van morir durant el mes següent al darrer contacte, i només una de cada tres d'aquestes persones van arribar a contactar amb un especialista de la salut mental. Comparant les seves dades amb les de 19.420 persones similars (controls), hem comprovat que diversos factors de risc coneguts per al suïcidí sovint estan en les històries clíniques dels pacients que havien consultat recentment, i s'associen a increments de risc que distingeixen els pacients de risc de les persones que no se suïciden.

Entre aquests factors de risc es troben l'intent de suïcidí previ, diferents diagnòstics de salut mental, consum d'alcohol i tabac, i algunes variables sociodemogràfiques. També hem identificat altres factors que s'associen a un risc augmentat de mort per suïcidí, com la freqüència i el tipus de visites als sistemes sanitaris, algunes situacions de incapacitat temporal, i determinats patrons de consum de diferents medicaments relacionats amb trastorns de salut mental, com per exemple el consum de tractaments per l'ansietat o l'haver interromput recentment alguns tractaments, com antipsicòtics o antidepressius, entre altres.

Com a conclusió principal de l'estudi, hem comprovat que molts factors de risc de suïcidí coneguts estan disponibles als registres mèdics electrònics recollits de manera rutinària al nostre entorn, i això representa una oportunitat per a poder identificar els pacients d'alt risc quan consulten, generant alertes pels professionals sanitaris, per exemple mitjançant tècniques d'aprenentatge automàtic, que permetin evitar que aquestes persones passin inadvertides quan consulten l'atenció primària de salut, i així se'ls pugui ajudar i aplicar mesures preventives quan les necessiten.

Marc Fradera¹, Dan Ouchi², Oriol Prat², Rosa Morros^{2,3}, Carles Martin-Fumadó^{5,6}, Diego Palao^{1,7,8}, Narcís Cardoner^{1,7,8}, Maria Teresa Campillo⁹, Víctor Pérez-Solà^{8,9} Caridad Pontes³

¹Institut d'Investigació i Innovació Parc Taulí- I3PT, Universitat Autònoma de Barcelona

²Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol, Barcelona.

³Departament de Farmacologia, de Terapèutica i de Toxicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

⁵Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya,

⁶Universitat Internacional de Catalunya.

⁷ Servei de Salut Mental de l'Hospital Universitari Parc Taulí;

⁸ Department de Psiquiatria i de Medicina Legal de la Universitat Autònoma de Barcelona

⁹ Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions de l' Hospital del Mar, Institut Municipal d'Investigació Mèdica

caridad.pontes@uab.cat

Referències

Marc Fradera, Dan Ouchi, Oriol Prat, Rosa Morros, Carles Martin-Fumadó, Diego Palao, Narciso Cardoner, M^aTeresa Campillo, Víctor Pérez-Solà, Caridad Pontes. **Can routine Primary Care Records Help in Detecting Suicide Risk? A Population-Based Case-Control Study in Barcelona** *Arch Suicide Nada*. 2021 Apr 24:1-15. doi: [10.1080/13811118.2021.1911894](https://doi.org/10.1080/13811118.2021.1911894).

[View low-bandwidth version](#)